

INFORMACE Z ČESKÝCH ČASOPISŮ č. 7-8/2019

Výběrová rešerše z Pedagogické bibliografické databáze. Plné texty článků lze objednat emailem na adrese studovna@npmk.cz

1.

„Nepřekážete nám být Rusíny“ / Tomáš Vlach -- cze

In: Lidové noviny : založeny 1893 - obnoveny 1988 -- ISSN 0862-5921 -- Roč. 32, č. 103 (4.- 5.V.) (2019), s. 6.

Autor článku se věnuje současným snahám rusínských obyvatel Podkarpatské Rusi o kodifikaci rusínštiny a uznání Rusínů za samostatné etnikum. Připomíná jejich úsilí o samostatnost v historických souvislostech; zabývá se situací po 1. sv. v., kdy se Podkarpatská Rus stala součástí Československa, a zdůrazňuje všestrannou podporu československé vlády a její zásluhy mimo jiné o vytvoření a rozvoj zdejšího školského systému. Všímá si tenzí, které se vytvářejí mezi Ukrajinci, Rusíny a Rusy.

rusínština ; etnické vztahy ; národnost ; národ ; jazyk ; historické hledisko ; národnostní školství ; vláda ; podpora ; rozvoj ; samostatnost ; Podkarpatská Rus (Ukrajina) ; Československo ; kodifikace jazyka ; Rusíni ; Ukrajinci ; Rusové

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/473624>

2.

Asistent pedagoga v tělesné výchově / Markéta Jiskrová, Klára Daňová, Marie Cahlíková -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Tělesná výchova a sport mládeže : odborný časopis pro učitele, trenéry a cvičitele -- ISSN 1210-7689 -- Roč. 85, č. 3 (2019), s. 23-33.

Zapojení asistenta pedagoga do výuky se stalo velmi aktuálním díky inkluzivnímu vzdělávání. Předložený text vymezuje pojmy inkluze, integrace a profesi asistenta pedagoga v rámci podpory žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Autorky se v textu zabývají těmito tématy: Jak se liší profese asistenta pedagoga od profese osobního pedagoga, historie pozice asistenta pedagoga, legislativní ukotvení (školský zákon č. 561/2004 Sb.), náplň práce a povinnosti asistenta pedagoga se zaměřením na výuku tělesné výchovy, modely

spolupráce s učitelem. Je uveden i příklad z praxe a v přiložené tabulce typy činností v inkluzivní tělesné výchově a role asistenta pedagoga v nich.

škola ; tělesná výchova ; inkluzivní vzdělávání ; žák ; integrace žáka ; asistent ; výchovně vzdělávací praxe ; handicap ; učitel ; vztah učitel-žák ; spolupráce ve výchově ; pohybový rozvoj ; postoj učitele ; postoj žáka ; školská legislativa ; školský zákon ; pedagogická komunikace ; pedagogická podpora ; asistent pedagoga

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/474018>

3.

Biografismus - životopisný výklad dějin hudby v hodinách hudební výchovy = Biographism - Biographical Interpretation of the History of Music in Music Lessons. Díl 1, Pojem biografismus a jeho podstata v kontextu poslechových činností realizovaných ve školní hudební výchově, včetně reflexe základních studijních pramenů k tématu = The concept and the essence of biographism in the context of listening activities performed in music education at schools, including a reflection on the basic study sources for the topic / Veronika Ševčíková -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Hudební výchova : časopis pro hudební a obecně estetickou výchovu školní a mimoškolní -- ISSN 1210-3683 -- Roč. 27, č. 2 (2019), s. 10-14.

Autorka definuje a vysvětluje pojem biografismus jako životopisný výklad textu či uměleckého díla; v této souvislosti se pak zaměřuje na metodiku poslechu hudby v hodinách hudební výchovy a zdůrazňuje, že znalosti o hudbě a skladatelích jsou nutnou součástí hudebního poslechu. Biografismus je důležitý pro budování povědomí o širším kulturněhistorickém kontextu hudebního díla a o jeho tvůrci. Příspěvek uvádí základní odbornou literaturu k hudebnímu biografismu a hodnotí ji z pohledu praktické využitelnosti v předmětu hudební výchova.

biografie ; hudební výchova ; pojem ; poslech ; hudba ; text ; dílo ; tvůrce ; znalost ; umělecká činnost ; metodika ; vyučovací předmět ; kultura ; historické hledisko ; odborná literatura ; biografismus

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/473979>

4.

Budoucnost rodiny v Česku / David Klimeš -- cze

In: Ekonom : týdeník vydavatelství Economia -- ISSN 1210-0714 -- Roč. 63, č. 29 (2019), s. 10-17.

V souvislosti s přípravou nové koncepce rodinné politiky na Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR se příspěvek zamýšlí nad některými plánovanými opatřeními i nad problémy, které zhoršují současnou situaci rodin u nás (např. sníženou porodností, převládáním žen mezi absolventy vysokých škol, nedostatkem mateřských škol a družin aj). Předkládá statistické údaje a také výsledky průzkumu zjišťujícího mezi českou populací názory na některá připravovaná nebo již realizovaná opatření rodinné politiky (zvýšení přídavků na děti, placení výživného za neplatiče, zvýšení počtu jeslí aj.). Zabývá se současnou bytovou situací rodin a opatřeními v oblasti bytové politiky. Upozorňuje na šest trendů české rodiny, s nimiž by se měla rodinná politika vypořádat.

vládní politika ; koncepce ; politika ; rodina ; směr ; společenský vývoj ; statistická data ; budoucnost ; Česko ; rodinná politika ; bytová politika

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/474078>

5.

Cesta, jak se dotknout svého jídla / Jana Kožnarová ; [Autor interview] Eva Rokytová -- cze

In: Týdeník školství -- ISSN 1210-8316 -- Roč. 27, č. 19 (2019), s. 3.

Rozhovor s pěstitelkou Janou Kožnarovou o pilotním projektu Uzavřený cyklus jídla do škol, který je realizován v Základní škole Angel v Praze-Modřanech. Žáci i učitelé z celé školy jsou zapojeni do pěstování bylinek, zeleniny a jedlých keřů na vlastnoručně vyvýšených záhonech. Sklizeň se následně zpracuje a její zbytky se pak vrací do půdy. Tato školní komunitní zahrada se také stává místem pro setkávání dětí, rodičů a učitelů. O výběru rostlin rozhodují sami žáci. Průběžně probíhají ve škole tematické workshopy, např. o vermikompostování. Žáci si tak mohou do každé třídy vyrobit žížali

vermikompostér, kompostovat své svačiny, zároveň chovat ve třídě žížaly jako domácí mazlíčky a vermikompost využít pro výživu rostlin.

základní škola ; pilotní projekt ; ekologická výchova ; pěstitelské práce ; školní makroprostředí ; zahrada ; rostlina ; jídlo ; výživa ; školní stravování ; potrava ; komunitní vzdělávání ; klima školy ; vztah rodiče-škola ; vztah učitel-žák ; vztahy mezi vrstevníky ; byliny ; zelenina ; sklizeň ; půda ; kompostování

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/473630>

6.

Der Einsatz von Fallstudien im Fachsprachen-Unterricht

Wirtschaftsdeutsch / Tobias Cramer -- ger -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Cizí jazyky : časopis pro teorii a praxi vyučování cizím jazykům -- ISSN 1210-0811 -- Roč. 62, č. 5 (2018/2019), s. 3-17.

Článek prezentuje využití případové studie jako didaktického nástroje pro vedení výuky i jako možné alternativy pro specializované jazykové kurzy obchodní němčiny. Nejprve představuje teoretický rámec této metody, poté se věnuje otázkám implementace metody ve výuce obchodní němčiny. Uvádí, že použití metody případových studií a hraní rolí v rámci uvedených kurzů probíhajících na VŠE v Praze je teprve v začátcích a bude ještě dále analyzováno, první zkušenosti však potvrzují spokojenost s použitím tohoto přístupu k jazykové výuce a fungováním jako nástroje pro zlepšování jazykových dovedností v odborné němčině.

jazyková výuka ; němčina ; odborný jazyk ; vyučovací metoda ; případová studie ; hraní role ; analýza ; zkušenost ; vysoká škola ; ekonomie ; obchodní němčina

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/474089>

7.

Děti-cizinci v předškolním vzdělávání / Anna Simonová -- cze

In: Týdeník školství -- ISSN 1210-8316 -- Roč. 27, č. 15-16 (2019), s. 3.

Počty dětí-cizinců v mateřských školách rostou, v porovnání školního roku 2013/2014 s rokem 2018/2019 se jednalo o nárůst o 66%. Nejpočetněji zastoupenou skupinou s odlišnou zemí původu jsou Vietnamci, Ukrajinci, Slováci, Rusové, Mongolové a Bulhaři. Představen je projekt inEDU, který realizuje nezisková organizace EDUcentrum. Projekt inEDU zahrnuje workshopy pro pedagogické pracovníky, vzniká příručka s praxí ověřenými aktivitami, které zohledňují kulturně heterogenní třídy a skupiny. Osvědčenou cestou je zařazení úvodních informačních schůzek pro rodiče za přítomnosti tlumočníka a pořádání tematicky zaměřených akcí, jako například multikulturní týden či dny mezinárodní kuchyně.

předškolní výchova ; mateřská škola ; dítě cizí národnosti ; cizinec ; integrace žáka ; projekt ; cizí jazyk ; kulturní prostředí ; zeměpisný původ ; tvůrčí dílna ; učitel ; další vzdělávání učitelů ; vztah rodiče-škola ; mezikulturní komunikace ; 2013-

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/473558>

8.

Emoční inteligence a její souvislost s Machiavelismem : odvrácená strana emočních schopností / Kateřina Rečková, Karel Rečka, František Baumgartner -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Československá psychologie : časopis pro psychologickou teorii a praxi -- ISSN 0009-062X -- Roč. 63, č. 3 (2019), s. 354-363.

Machiavelismus jako vlastnost obsahující užívání manipulativních technik, absenci konvenční morálky a negativní pohled na ostatní. Machiavelisté zároveň nepocítují vinu a nemívají výčitky svědomí. Článek se zabývá souvislostmi mezi machiavelismem a emoční inteligencí (EI) na základě provedeného výzkumu u 935 českých vysokoškolských studentů. Bylo zjištěno, že vyšší mírou EI disponují ženy, vyššího skóre machiavelismu naopak dosahovali muži. Machiavelistická nedůvěra vůči ostatním a amorálnost souvisela s vyjadřováním emocí negativně, kdežto touha po moci pozitivně. Diskuze se věnuje otázce, zda lze touhu po moci považovat za negativní vlastnost.

emoce ; inteligence ; chování ; student ; svědomí ; morálka ; moc ; pohlavní rozdíl ; výzkum ; manipulace ; vlastnost

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/474102>

9.

Kognitivně-komunikační princip jako základní východisko výuky českého jazyka = Communicative and Functional Principles as a Ground for Teaching Czech / Stanislav Štěpáník -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Český jazyk a literatura -- ISSN 0009-0786 -- Roč. 69, č. 5 (2018/2019), s. 214-223.

Obsah a způsob výuky češtiny nedostatečně odráží komunikační potřeby žáků, což se následně projevuje nízkou motivovaností žáků k jejímu studiu. Přetrvává staré pojetí opírající se o kategorii školské gramatiky a nic na tomto stavu nezměnil ani důraz na posílení komunikačního principu jazykové výuky, jak je zdůrazněno v RVP. Autor poukazuje na nutnost změny v přemýšlení češtinářů o jazykové výuce na našich školách a jako základní požadavek pro školskou praxi uvádí reálné propojení jazykové a komunikační výchovy a jejich chápání v jednotě (od komunikace k jazyku a zpět). Poukazuje na zcela nevhodné rozdělení hodin mluvnice a slohu. V textu jsou uvedeny výukové situace v 9. ročníku ZŠ případně 1. ročníku SŠ. V rámci projektu Primus vznikla na Katedře českého jazyka PedF UK komplexní koncepce výuky češtiny, která vychází z teorie komunikačních sfér a potřeb žáka.

základní škola ; druhý stupeň ; střední škola ; výuka ; jazyková výuka ; vyučovací předmět ; čeština ; gramatika ; vyučovací metoda ; didaktika ; cíl výuky ; obsah výuky ; komunikační schopnost ; ústní projev ; motivace učení ; ročník 9

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/473788>

10.

Na romský román si musíme počkat / Eva Danišová ; [Autor interview] Lenka Jandáková -- cze

In: Romano vod'i = Romská duše -- ISSN 1214-8660 -- Roč. 2019, č. 5 (květen) (2019), s. 4-7.

ABA02

Rozhovor s Evou Danišovou, přední romskou autorkou a překladatelkou do romštiny. Podílí se na autorských čteních, stala se členkou Klubu romských spisovatelů Paramisara. Autoři se na klub mohou obracet s žádostí o rady týkající se praktické stránky psaní, kontakty na editory, překladatele a nakladatele. Pozitivní by byl i kurz tvůrčího psaní. Odpovídá na otázky týkající se stylu psaní romských autorů, zpracovaná témata i společenské situace Romů.

Romové ; literatura ; tvůrce ; romština ; tvůrčí psaní ; dílo ; sociální postavení ; spisovatel ; literární žánr ; Klub romských spisovatelů Paramisara ; Česko ; rada ; nakladatelé a vydavatelé ; editor

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/474014>

11.

Naši mají radši bráchu! / Kateřina Rodná -- cze

In: Psychologie dnes -- ISSN 1212-9607 -- Roč. 25, č. 1 (leden) (2019), s. 14-17.

Autorka se v článku zabývá vztahem rodičů k dětem. Je možné, aby milovali všechny své děti stejně? A jak se nerovný přístup může otisknout do vztahu rodičů a dospělých dětí? Mít rád všechny děti stejným způsobem nám není přirozené. Rodiče si nevědomky mezi dětmi vybírají, často si více oblíbí to prvorozené. V kazuistice autorka popisuje pocity jednoho ze dvou bratrů, který byl v dětství rodiči méně milován a chápán, přesto jim zůstal v dospělosti nablízku a snaží se jim pomáhat více než preferovaný bratr. Nakonec se z něho ale stává nevídaný svědek stárnutí, protože jde o konfrontaci s ubývajícími silami rodičů, které je druhý bratr ušetřen. V textu jsou popsány ještě další situace, které mohou v rodinném soužití vzniknout.

rodina ; rodinný život ; dětství ; rodiče ; dítě ; vztah rodiče-dítě ; vztahy mezi vrstevníky ; sourozenec ; bratr ; dospělost ; diskriminace ; láska

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/473604>

12.

Nejdelší období svobodného skautingu / Junák - český skaut -- cze

In: Archa : zpravodaj o výchově a využití volného času dětí a mládeže -- ISSN 1212-5016 -- Roč. 21, č. 3 (2019), s. 10-11.

<https://www.skaut.cz/>

Skauti v České republice slaví nejdelší období svobodného skautingu i rekordní nárůst členské základny. V březnu 2019 bylo v Česku registrováno celkem 64 383 skautů a skautek, 44 097 z nich jsou děti a mladí lidé do 18 let, chodí do 2 172 oddílů, které jsou sdružené do 475 středisek. Za posledních 13 let se počet skautů a skautek zvýšil o bezmála 60 procent. K prvnímu zákazu skautingu na našem území došlo 28. října 1940 K. H. Frankem. Další období skautingu se datuje od vypuknutí Pražského povstání 5. května 1945 do 1. ledna 1951, kdy bylo vydáno komunistické rozhodnutí o ukončení skautské činnosti. Druhá obnova skautingu se datuje dny 29. března 1968 až 1. září 1970. K třetímu obnovení skautingu došlo 2. prosince 1989.

skauting ; činnosti mimo vyučování ; činnosti v přírodě ; volný čas ; výchovné působení ; organizace mládeže ; dětská organizace ; dějiny ; historické hledisko ; Junák - svaz skautů a skautek ČR ; skautské hnutí ; 1911-

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/473502>

13.

Řešení úloh z české syntaxe žáky 4.-9. ročníků základních škol = Czech lower secondary school students in grades 4-9 and their ability to solve syntactic tasks / Martin Chvál, Martina Šmejkalová -- cze

In: Studia paedagogica : časopis Ústavu pedagogických věd FF MU Brno -- ISSN 1803-7437 -- Roč. 23, č. 1 (2018), s. 105-134.

Výzkum, jehož cíle, metodologie a výsledky jsou prezentovány v článku, se zaměřil na zjišťování úspěšnosti žáků v řešení syntaktických úloh zaměřených na porozumění a aplikaci různých typů poznatků týkajících se české syntaxe. Využita byla revidovaná Bloomova taxonomie kognitivních cílů. Byla provedena kvantitativní i kvalitativní analýza dat získaných od více než 900 žáků čtyř pražských základních škol. Zkoumány byly zejména dovednosti transformace nevětného výrazu ve větu, dovednost identifikace syntaktických dvojic ve větě a dovednost určit počet vět v souvětí. Analýzy výsledků žáků potvrdily dobrou znalost syntaxe umožňující řešení syntaktických úloh, ale nižší úroveň aplikace pojmově-terminologických poznatků.

žák ; základní škola ; řešení úloh ; čeština ; syntax ; věta ; dovednost ; terminologie ; analýza ; výsledek výzkumu ; ročník 4-6

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/473917>

14.

Školní čtenářské kluby pohledem speciálního pedagoga / Naděžda Dvořáková -- cze

In: Školní poradenství v praxi : nový odborný časopis pro poradenské pracovníky -- ISSN 2336-3436 -- Roč. 6, č. 2 (2019), s. 28-30.

Výzkumy a pilotní projekty dokazují, že podpora čtenářství je účinným inkluzivním nástrojem. Autorka textu, projektový speciální pedagog, se zapojila do projektu Nové školy, o.p.s. Školní čtenářské kluby. Cílovou skupinu tvoří žáci 6. - 9. ročníku ze socioekonomicky znevýhodněného a kulturně odlišného prostředí. V článku je popsán systém čtenářského klubu, dílna čtení a její hlavní principy a zároveň se autorka zaměřuje na pokroky jednotlivých žáků v myšlení, komunikaci. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami zažívají zájem a pochopení, protože odpadá tlak na rychlost čtení a vzájemné porovnávání, které znají z běžné výuky. Text je doplněn kazuistikou čtenářky.

čtenářství ; porozumění textu ; zájem ; motivace ; škola ; žák ; inkluzivní vzdělávání ; speciální vzdělávací potřeby ; speciální pedagog ; sociálně znevýhodněný ; výchovné působení ; spolupráce ve výchově ; chování žáka ; postoj žáka ; pomoc ; rozvíjení schopností ; školní čtenářský klub

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/473654>

15.

Školské poradny v úzkých : pedagogicko-psychologické poradny pracují pod tlakem rodičovských požadavků i narůstající administrativy / Petra Smítalová -- cze

In: Lidové noviny : založeny 1893 - obnoveny 1988 -- ISSN 0862-5921 -- Roč. 32, č. 84 (9.IV.) (2019), s. 14.

Autorka se v článku zaměřuje na problémy dnešních pedagogicko-psychologických poraden, informuje o rostoucím počtu žádostí o potvrzení školní zralosti či nezralosti dětí a o uznání speciálních vzdělávacích potřeb. Vysoký zájem ze strany rodičů je o přezkoumání podpůrných opatření, která byla dětem nastavena, a o jejich zcela účelové přepsání na vyšší stupeň - žáci tímto způsobem získávají větší úlevy při přijímacích zkouškách na střední školy. Dochází ke konfliktním situacím mezi rodiči a pracovníky pedagogicko-psychologických poraden: výjimkou pak nejsou případy, kdy do nich rodiče chodí na konzultace, především v Praze, v doprovodu svých právních zástupců.

pedagogicko-psychologická poradna ; poradenství ; dítě ; školní zralost ; speciální vzdělávací potřeby ; zájem ; přijímací zkouška ; střední škola ; žák ; konzultace ; rodiče ; konflikt ; vzor ; pracovník ; právník ; administrativa ; podpůrná opatření

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/473918>